

ข้อบังคับทหาร

ว่าด้วยการเคารพ

ตอนที่ ๑

ว่าด้วยการเคารพนบก

มาตรา ๑

การเคารพเมื่ออยู่ตามลำพัง

- ข้อ ๑. ทำเคารพของทหารเมื่ออยู่ตามลำพังมีดังนี้ ทำเคารพ
- (๑) สวมหมวกมิได้ถือปืน ทำวันทยหัตถ์
 - (๒) มิได้สวมหมวกและมิได้ถือปืน
 - ก. อยู่กับที่ ทำท่าตรง และทำแลขวา (ซ้าย)
 - ข. กำลังเคลื่อนที่ ทำท่าเดิน แล้วทำแลขวา
 - (๓) ถือปืน
 - ก. อยู่กับที่ ทำท่าวันทยาอวุธ
 - ข. อยู่กับที่เมื่อสะพานอาวุธอยู่ ทำท่าตรง แล้วทำแลขวา (ซ้าย)
 - ค. เคลื่อนที่ ทำท่าเดิน แล้วทำแลขวา (ซ้าย)
 - (๔) ซี่ม้า
 - ก. มิได้สะพานปืน ถ้าสวมหมวก
- ทำวันทยหัตถ์ มิได้สวมหมวก ทำแลขวา (ซ้าย)

ข. สะพายปืน ทำแลขวา (ซ้าย)

(๕) เมื่อมิได้สวมหมวก ให้นายทหารชั้นสัญญาบัตร แสดงการเคารพด้วยวิธีก้มศีรษะ

ข้อ ๒. ทหารต้องแสดงการเคารพต่อผู้หรือสิ่งซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

- (๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- (๒) สมเด็จพระบรมราชินี
- (๓) สมเด็จพระบรมราชชนนี
- (๔) รัชทายาท
- (๕) พระเจ้าแผ่นดินและพระราชินีต่างประเทศ
- (๖) พระบรมวงศ์ซึ่งเสด็จโดยมีธงราชวงศ์
- (๗) เจ้าต่างประเทศซึ่งเป็นเอกราชและเสด็จโดยมีธงราชวงศ์
- (๘) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- (๙) นายกรัฐมนตรี
- (๑๐) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- (๑๑) ทหารต่อทหารหรือตำรวจ
- (๑๒) ทหารต่างประเทศซึ่งแต่งเครื่องแบบ
- (๑๓) พระบรมศพและพระบรมอัฐิ
- (๑๔) พระศพและพระอัฐิพระบรมวงศ์
- (๑๕) ศพซึ่งมีกองทหารแท้เป็นเกียรติยศ
- (๑๖) ธงประจำกองทหาร
- (๑๗) ธงประจำกองยุวชนทหาร
- (๑๘) ธงชาติประจำสำนักงานของรัฐบาลในขณะที่

ชั้นลง, ธงหมายยศ และตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการทหารเรือขึ้นไป และธงราชนาวิกประจำเรือใหม่ ในขณะที่ทำพิธีขึ้นลง

(๑๙) องมหาราช, องราชินี, องบรมราชวงศ์,
องเขาวราช และองราชวงศ์ เวลาผ่านหรือชักขึ้นลง

~~*~~ (๒๐) อนุสาวรีย์รูปบุคคลซึ่งหล่อ, ปั้น หรือทำด้วย
หินตั้งไว้ ขณะเมื่อรัฐบาลมีงานฉลอง

(๒๑) หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตของต่างประเทศที่
เข้าไปปฏิบัติหน้าที่เป็นทางราชการในพระบรมมหาราชวังโดยรถยนต์ที่มีธง
ประจำตำแหน่ง หรือโดยรถยนต์หลวงที่มีได้มีธงประจำตำแหน่ง

ข้อ ๓. ทหารกำลังเดินอยู่ ให้หยุดทำการเคารพต่อผู้หรือ
สิ่งซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ซึ่งกำลังเคลื่อนที่ คือ

- (๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- (๒) สมเด็จพระบรมราชินี
- (๓) สมเด็จพระบรมราชชนนี
- (๔) รัชทายาท
- (๕) พระเจ้าแผ่นดินและพระราชินีต่างประเทศ
- (๖) พระบรมวงศ์ซึ่งเสด็จโดยมีธงราชวงศ์
- (๗) เจ้าต่างประเทศซึ่งเป็นเอกราชและเสด็จโดยมี
ธงราชวงศ์
- (๘) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- (๙) นายกรัฐมนตรี
- (๑๐) ผู้บังคับบัญชาของตนทุกชั้น
- (๑๑) พระบรมศพและพระบรมอัฐิ
- (๑๒) พระศพและพระอัฐิพระบรมวงศ์
- (๑๓) ศพซึ่งมีกองทหารเห็นเป็นเกียรติยศ
- (๑๔) ธงประจำกองทหารและกองยุวชนทหาร

๕๕ ให้ทำการเคารพเมื่อถึงระยะประมาณ ๓ ก้าวจากผู้หรือ
สิ่งซึ่งต้องทำการเคารพ และเลิกเคารพเมื่อผ่านไปแล้วประมาณ ๒ ก้าว

(๑๕) ธงชาติประจำสำนักงานของรัฐบาล ธง
ราชนาถประจำเรือใหม่ ธงมหाराช ธงราชินี ธงบรมราชวงศ์ ธงเขาวราช
และธงราชวงศ์ในขณะชักขึ้นลง

ข้อ ๔. ผู้มียศต่ำต้องทำการเคารพผู้มียศสูง นักเรียนทหารต้อง เคารพก่อน
ทำการเคารพซึ่งกันและกัน ผู้เรียนชั้นต่ำต้องทำการเคารพผู้เรียนชั้นสูง และ และหลัง
พลทหารต้องทำการเคารพพลทหารซึ่งเข้ารับราชการก่อน ผู้มียศหรืออาวุโส
สูงกว่าต้องเคารพตอบ ถ้ายศเสมอกันหรือเป็นนักเรียนทหารชั้นเดียวกัน
หรือเป็นพลทหารมีเดียวกัน หรือถ้าไม่แน่ใจว่าใครจะมีอาวุโสสูงกว่ากัน
ต้องทำการเคารพ ซึ่งกันและกันโดยไม่เกี่ยงงอน

ข้อ ๕. ให้เทียบชั้นการเคารพสำหรับนักเรียนทหารไว้ดังนี้ การเทียบชั้น
การเคารพ
(๑) นักเรียนทหารในโรงเรียนทหารที่จะเป็น
นายทหารชั้นสัญญาบัตร เทียบเท่าสิบเอก จำเอก หรือจำอากาศเอก สำหรับ
นักเรียน
ทหาร
(๒) นักเรียนทหารในโรงเรียนทหารที่จะเป็น
นายทหารประทวนเทียบเท่าพลทหารอาวุโส

ข้อ ๖. เมื่อทหารอยู่ด้วยกันหลายคน ผู้มียศหรืออาวุโสสูง การรับ
เป็นผู้รับเคารพแต่ผู้เดียว เคารพ

ข้อ ๗. ถ้าทหารสวมหมวกอยู่ จะถอดหมวกเคารพ ถอดหมวก
แก่ผู้ใดมิได้ เคารพไม่ได้

ข้อ ๘. เมื่อทหารเข้าไปในพระที่นั่ง โบสถ์ วิหาร ที่ว่าการ เคารพ
หรือเคหะสถาน เพื่อเคารพทอดถวายเทียน ไถ่ถอดหมวก สถานที่

ข้อ ๙. เมื่อทหารอยู่รวมสถานที่ซึ่งมีการบรรเลงเพลงเป็น เคารพ
เกียรติยศ ต้องทำการเคารพพร้อมๆ กับการฟังเพลง เมื่อได้ยิน
เพลงเคารพ

ข้อ ๑๐. การเคารพให้เริ่มและเลิกดังต่อไปนี้

เริ่มและเลิก
เคารพ

(๑) เมื่อผ่านไปให้เริ่มกระทำในระยะห่างเมื่อเห็น
ได้ถนัด และก่อนที่จะผ่านประมาณ ๓ ก้าว เลิกเคารพเมื่อผ่านไปแล้ว
ประมาณ ๒ ก้าว

(๒) เมื่อเข้าไปหาให้เริ่มเคารพก่อนถึงผู้หรือสิ่ง
ซึ่งต้องเคารพประมาณ ๓ ก้าว เลิกเคารพเมื่อได้รับอนุญาตหรือ
เสร็จกิจแล้ว

(๓) เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพเข้ามายังบริเวณที่
ตนอยู่ให้เริ่มและเลิกเคารพในโอกาสอันควร

มาตรา ๒

การเคารพด้วยธงประจำกอง

ข้อ ๑. ท่าเคารพด้วยธง มีดังนี้

ท่าเคารพ

(๑) อยู่กับที่

ก. ให้ลดธงลง

ข. ให้ถีของท้ายกอง

(๒) เคลื่อนที่ ให้ถีของท้ายกอง

ข้อ ๒. วิธีเคารพด้วยธง ให้ปฏิบัติดังนี้

วิธีเคารพ

(๑) อยู่กับที่ ลดธงลงถวายความเคารพแต่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมศพ พระบรมอัฐิ และประมุข
ต่างประเทศซึ่งมาเยือนประเทศไทยเป็นทางราชการ นอกจากนี้ไม่ต้องทำการ
เคารพด้วยธง เว้นแต่เป็นธงประจำกองเกียรติยศจัดสำหรับผู้หรือสิ่งใด
จึงให้ทำการเคารพด้วยท้ายกองแก่ผู้นั้นหรือสิ่งนั้นด้วย

(๒) เคลื่อนที่ ถีของท้ายกองถวายความเคารพแต่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมศพ และพระบรมอัฐิ เท่านั้น

(๓) เมื่อองแสดงการเคารพ ให้นายทหารรักษาของ
ทำวันทยาอุธด้วยท่ากระบี่ และผู้ช่วยผู้เชิญองทำแลขวา (ซ้าย)

ข้อ ๓. การเคารพด้วยองประจำองนั้น ให้กระทำเฉพาะ โอกาสที่ต้อง
เคารพ
เมื่องที่เชิญได้คลี่ไว้

มาตรา ๓

การบรรเลงเพลงเคารพ

ข้อ ๑. เพลงเคารพแบ่งแยกตามชนิดของเครื่องบรรเลงดังนี้ เพลงเคารพ

(๑) เพลงเคารพด้วยแตรวง คือ

ก. เพลงสรรเสริญพระบารมี

ข. เพลงชาติ

ค. เพลงมหาไชย

ง. เพลงมหาฤกษ์

จ. เพลงมาร์ชธงชัยเฉลิมพล

(๒) เพลงเคารพด้วยแตรเดี่ยว คือ เพลงคำนับ

(๓) เพลงเคารพด้วยขลุ่ยกลอง คือ เพลงมหาไชย

ข้อ ๒. การบรรเลงเพลงเคารพนั้น มีวิธีบรรเลง ๒ วิธี วิธีบรรเลง

(๑) วิธีบรรเลงเพลงเคารพของเครื่องบรรเลง

ประจำแถว

(๒) วิธีบรรเลงเพลงเคารพของเครื่องบรรเลงที่มีได้

ประจำแถว

การบรรเลงเพลงเคารพทั้ง ๒ วิธี นี้ กระทำเฉพาะเมื่อ
เครื่องบรรเลงอยู่กับที่และเฉพาะในพิธีเกียรติยศ

สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี,
สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท ทั้ง ๔ พระองค์นี้ ไม่ว่าในพิธีใดๆ
หรือไม่ก็ ต้องบรรเลงเพลงเคารพถวายเสมอ

ข้อ ๓. เครื่องบรรเลงประจำแถว บรรเลงเพลงเคารพด้วย เครื่อง
เพลงต่าง ๆ แก่ผู้หรือสิ่งซึ่งรับความเคารพดังนี้ บรรเลง
ประจำแถว

(๑) แตรวง บรรเลง

ก. เพลงสรรเสริญพระบารมี สำหรับ

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- สมเด็จพระบรมราชินี
- สมเด็จพระบรมราชชนนี
- รัชทายาท
- พระบรมศพและพระบรมอัฐิ
- องมหาราช, องราชินี, องบรมราชวงศ์

องเยาวราช เวลาผ่านหรือขกชนลง

ข. เพลงชาติ สำหรับ

- องประจำกองทหาร
- องประจำกองยุวชนทหาร
- ธงชาติประจำสำนักงานของรัฐบาลใน

ขณะขึ้นลง และองราชนาวิประจำเรือใหญ่ในขณะที่ทำพิธีขึ้นลง

ค. เพลงมหาไชย สำหรับ

- พระบรมวงศ์
- ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- องราชวงศ์ เวลาผ่านหรือขึ้นลง
- นายทหารที่มียศจอมพล จอมพลเรือ

หรือจอมพลอากาศ

ง. เพลงมหาฤกษ์ สำหรับผู้หรือสิ่งอื่นซึ่งมิได้

กล่าวใน ก. ข. ค.

จ. เพลงมาร์ชธงชัยเฉลิมพล สำหรับธง

ประจำกองทหารในงานพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

(๒) แตรเดี่ยว เป่าเพลงค่านับอย่างเดียวกันแต่ต่างกัน
ด้วยจำนวนจบ ดังนี้

ก. เป่า ๓ จบ สำหรับผู้หรือสิ่งซึ่งแตรวง
ต้องบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติ

ข. เป่า ๒ จบ สำหรับผู้หรือสิ่งซึ่งแตรวง
บรรเลงเพลงมหาไชย

ค. เป่า ๑ จบ สำหรับผู้หรือสิ่งซึ่งแตรวง
บรรเลงเพลงมหาฤกษ์และในพิธีเปลี่ยนกองรักษาการณ์

(๓) ชุดขลุ่ยกลอง บรรเลงเพลงมหาไชยถวายพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี
และรัชทายาท และในพิธีเปลี่ยนกองรักษาการณ์

อนึ่ง ถ้าแถวทหารนั้น ๆ มีเครื่องบรรเลงหลายประเภท ให้เป็น
หน้าที่ของแตรวง ถ้าไม่มีแตรวงให้เป็นหน้าที่ของแตรเดี่ยว ส่วนชุดขลุ่ยกลอง
นั้นใช้บรรเลงแต่เฉพาะไม่มีเครื่องบรรเลงอื่น ๆ เว้นแต่การบรรเลงเพลง
เคารพเมื่อขณะเปลี่ยนกองรักษาการณ์ ถ้ามีแตรเดี่ยว ให้เป็นหน้าที่ของ
แตรเดี่ยว ถ้าไม่มีแตรเดี่ยวให้เป็นหน้าที่ของชุดขลุ่ยกลอง ส่วนแตรวงบรรเลง
เฉพาะเมื่อรับส่งธงประจำกอง

ข้อ ๔. เครื่องบรรเลงที่มีได้ประจำแถว บรรเลงเพลงเคารพ
เช่นเดียวกับเครื่องบรรเลงประจำแถว แต่บรรเลงเฉพาะ

เครื่อง
บรรเลงไม่
ประจำแถว

(๑) ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระ
บรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาทเมื่อเสด็จเข้ามา
ยังที่นั้นและเมื่อเสด็จกลับหรือเมื่อเสด็จผ่าน

(๒) บรรเลงเพลงเคารพอื่น ๆ เพื่อเป็นเกียรติยศ
ตามกำหนดนั้น ๆ

มาตรา ๔

การเคารพเมื่ออยู่ในความควบคุม

ข้อ ๑. ท่าเคารพของทหารเมื่ออยู่ในความควบคุมมีดังนี้

ท่าเคารพ

(๑) แถวทหารถืออาวุธอยู่กับที่ ทำวันทยาวัตร

(๒) แถวทหารสะพายอาวุธหรือไม่ถืออาวุธอยู่กับที่

ทำท่าตรง แล้วทำแลขวา (ซ้าย)

(๓) แถวทหารกำลังเดิน ทำแลขวา (ซ้าย)

(๔) ทหารที่ไม่ได้อยู่เป็นแถว แต่ต้องรวมกันอยู่

เป็นกลุ่มก้อน และมีผู้ควบคุมประจำ

ก. อยู่กับที่ ทำท่าตรง แล้วทำแลขวา (ซ้าย)

ข. กำลังเคลื่อนที่ท่าทำเดินแล้วทำแลขวา

(ซ้าย)

การเคารพในหมายเลข (๔) นี้ ผู้ควบคุมจะสั่งให้ทำการเคารพตามลำพังก็ได้

ข้อ ๒. วิธีแสดงการเคารพของทหารเมื่ออยู่ในความควบคุมมีดังนี้

วิธีเคารพ

(๑) ทหารที่อยู่ในความควบคุมต้องทำการเคารพตามข้อ ๑. แห่งมาตรานี้แก่ผู้หรือสิ่งตามข้อ ๒. แห่งมาตรา ๑ ตั้งแต่หมายเลข (๑) ถึง (๗) กับ (๑๒) ถึง (๑๘) และ ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองร้อยหรือผู้บังคับการเรือขึ้นไป (๒) แถวทหารซึ่งพักอยู่ต้องเรียกแถว ทหารที่มีได้อยู่บนหลังม้าต้องขึ้นม้า ทหารขี่ม้าและขับรถมิได้อยู่บนหลังม้าและบนรถต้องขึ้นม้าและขึ้นรถ ถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี และรัชทายาท

ข้อ ๓. ผู้ควบคุมแถวทหารอยู่กับที่ ถ้าขัศกรบี่หรือดาบอยู่เมื่อบอกแถวทหารทำการเคารพด้วยท่าอาวุธ ให้ตนทำการเคารพด้วยท่ากระบี่หรือดาบ นอกจากที่กล่าวแล้วผู้ควบคุมทำการเคารพอย่างอยู่ตาม

การเคารพ
เฉพาะ
ผู้ควบคุม

ลำพังและถ้าชั้กกระบีหรือดาบอยู่ตามระเบียบของการบังคับแวงให้ทำการ
เครพด้วยท่าอาวูณน

ผู้ควบคุมแวงทหาวพลรบกั้ หรือผู้ควบคุมแวงทหาวผู้ช่วย
พลรบที่ถือปืนในเวลาตรวจพลสวนสนามกั้ ถ้าชั้กกระบีหรือดาบอยู่ เมื่อ
บอกแวงทหาวทำการเครพให้ตนทำการเครพด้วยท่ากระบีหรือดาบ

ข้อ ๔. การเริ่มเครพให้กระท่าเมื่อเห็นได้ถนัดหรืออนุโลม เริ่มและเลิก
ตามโอกาสและสถานที่ เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่งรับการเครพผ่านพ้นไปประมาณ เกรพ
๓ ก้าว หรือเมื่อจบเพลงเครพแล้ว จึงเลิกการเครพ

มาตรา ๕

การเครพของกองรักษาการณ์และทหารยาม

- ข้อ ๑. ท่าเครพของกองรักษาการณ์และทหารยามมีดังนี้ ท่าเครพ
 - (๑) อยู่กับที่ ทำวันทหาว
 - (๒) เคลื่อนที่ ทำท่าเดิน แล้วท่าแขว (ซ้าย)

ข้อ ๒. วิธีแสดงการเครพของกองรักษาการณ์และทหารยาม วิธีเครพ
มีดังนี้

(๑) สำหรับกองรักษาการณ์ เรียกแวงท่า
วันทหาวผู้แ่และผู้และสิ่งตามที่กล่าวในมาตรา ๑ ข้อ ๒. ตั้งแต่หมายเลข
(๑) ถึง (๗) กับ (๑๒) ถึง (๑๘) และผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้น
ผู้บังคับกองพันหรือผู้บังคับการเรือขึ้นไป

(๒) สำหรับทหารยาม

ก. เมื่ออยู่กับที่ ทำการเครพด้วยวิธี
วันทหาวผู้แ่และผู้และสิ่งตามมาตรา ๑ ข้อ ๒. แต่ไม่ต้องเครพทหาวหรือ
ตำรวจซึ่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร

ข. เมื่อเคลื่อนที่ทำการเครพแ่และผู้และสิ่งเช่น
หมาย ก. ด้วยท่าแขว (ซ้าย)

ระเบียบการอย่างอื่นนอกจากที่กล่าวแล้วในมาตรา^๕ ให้ปฏิบัติ
อนุโลมตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔

มาตรา ๖

การเคารพของกองทหารเกียรติยศ

ข้อ ๑. ท่าเคารพของกองทหารเกียรติยศมีท่าเดียว คือ ท่าเคารพ
วันทยาอวุธ

ข้อ ๒. วิธีแสดงการเคารพของกองทหารเกียรติยศมีดังนี้

(๑) กองทหารเกียรติยศจัดสำหรับผู้ใดหรือสิ่งใด
ให้ทำการเคารพแก่ผู้^๕นั้นหรือสิ่ง^๕นั้น ผู้บังคับกองทหารเกียรติยศปฏิบัติกา
รอนุโลมตามวิธีรับตรวจพล

ก่อนที่ผู้หรือสิ่งซึ่งรับเกียรติยศจะได้รับการเคารพตามระเบียบ
๕ นั้น กองทหารเกียรติยศถวายการเคารพเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท แต่ถ้า
พระองค์^๕ ซึ่งทรงราชอิสริยยศสูงกว่า เสด็จถึงก่อนก็ไม่ต้องถวาย
การเคารพแก่พระองค์ซึ่งทรงราชอิสริยยศต่ำกว่าอีก และในการนี้ผู้บังคับ
กองทหารเกียรติยศไม่ต้องปฏิบัติอย่างการรับตรวจพล

การถวายการเคารพตามความในวรรคก่อน หากเป็นกองทหาร
เกียรติยศ สำหรับศพให้ถวายการเคารพเท่านั้น ไม่ต้องบรรเลงเพลง
สรรเสริญพระบารมี ทั้งในเวลาเสด็จพระราชดำเนินมาถึงและเสด็จ
พระราชดำเนินกลับ

(๒) ถ้าเป็นกองทหารเกียรติยศซึ่งจัดไปเคารพศพ
ให้แสดงการเคารพในเวลาเผาศพหรือฝัง โดยให้แถวเดี่ยวเป่าเพลงนอน ๑ จบ
แล้วให้หน่วยทหารเคารพศพกระทำวันทยาอวุธ แตรวงหรือแถวเดี่ยว
บรรเลงเพลงเคารพตามที่กำหนดในมาตรา ๓ เมื่อจบแล้วทำเรียนทยาอวุธ
คงอยู่ในท่าตรง ต่อไปนั้นถ้ามีแตรวงให้บรรเลงเพลงโคก ๑ จบ เป็น
เสร็จการ

ระเบียบการอย่างอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้วในมาตรา ๕ ให้ปฏิบัติ
อนุโลม ตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔

มาตรา ๖

การผ่อนผัน

ข้อ ๑. ถ้าไม่สามารถทำการเคารพด้วยทำวันทยาอูธ หรือทำ
วันทยาหัตถ์ได้ให้

เมื่อทำ
วันทยาอูธ
หรือวัน
ทยาหัตถ์
ไม่ได้

(๑) อยู่กับที่ ทำท่าตรง และทำแลขวา (ซ้าย)

(๒) เคลื่อนที่ ทำท่าเดิน แล้วทำแลขวา (ซ้าย)

ข้อ ๒. ทหารสนทนาหรือคิดต่ออยู่กับผู้มียศสูงกว่า ไม่ต้อง
แสดงการเคารพผู้มียศต่ำกว่าผู้ซึ่งตนอยู่ด้วย แต่ถ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมราชชนนี
และรัชทายาท ไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใดนอกจากพระองค์

ทหารในความควบคุมอยู่ต่อหน้าผู้ซึ่งแถวทหารต้องทำการเคารพ
ให้ไม่ต้องทำการเคารพผู้ซึ่งต่ำกว่า เว้นแต่เป็นระเบียบการเคารพของกอง
ทหารเกียรติยศ

ข้อ ๓. ทหารสวมหมวกอยู่ จะถอดหมวกเพื่อให้พระภิกษุ

ถอดหมวก
ไว้พระได้

ข้อ ๔. ในโอกาสต่อไปในทหารไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใด

โอกาสที่ไม่
ต้องเคารพ

(๑) เมื่อกำลังเล่นกีฬา

(๒) เมื่ออยู่ในที่ชุมนุมซึ่งต้องการความสงบ

(๓) เมื่อเจ็บป่วยอาการสาหัส

(๔) เมื่อแบกหามของหนัก

(๕) เมื่อกำลังรับประทานอาหารอยู่

(๖) เมื่อมีหน้าที่ต้องประจำในขบวนหรือพิธีใด ๆ

(๗) กำลังขับขี่ยานหรือสัตว์พาหนะเคลื่อนที่ตาม

ลำพังในที่คับขัน หรือเมื่อกำลังขี่ยานพาหนะในความควบคุม

(๘) เมื่อควบคุมนักโทษเดินไปนอกเรือนจำ หรือ โดยสารไปบนยานพาหนะ

(๙) เมื่อกำลังทำการรักษาพยาบาลตามหน้าที่

ข้อ ๕. ทหารในความควบคุมซึ่งกำลังหัดหน้าที่ราชการสนาม การเคารพ
ผู้ควบคุมไม่ต้องบอกแสดงการเคารพ แต่ตนเองต้องทำการเคารพอย่าง กาลังหัด
หน้าที่
อยู่ตามลำพัง ราชการสนาม

ข้อ ๖. แถวทหารกำลังเดินตามสบายหรือวิ่งไม่ต้องทำ การเคารพ
การเคารพ แถวเดินตาม
สบาย หรือวิ่ง
ไม่ต้องเคารพ

ข้อ ๗. ทหารซึ่งอยู่บนยานพาหนะ ให้ทำการเคารพโดยนั่ง การเคารพ
หรือยืนอยู่บนยานนั้นได้ แต่ต้องสำรวมอิริยาบถขณะเคารพให้สมควร บนยาน
พาหนะ

ข้อ ๘. ถ้ามีได้มีคำสั่งเป็นพิเศษในระหว่างเวลาตั้งแต่สวดมนต์ กองรักษา
การณ์ไม่ต้อง
ก้มนอนไปจนถึงรุ่งสว่าง (เมื่อเห็นได้ถนัด) หรือเมื่อฝนตกจนถึงต้องเก็บ ตั้งแถว
คารวะเวลา
สวดมนต์
หรือฝนตก

ข้อ ๙. ทหารซึ่งมิได้แต่งเครื่องแบบ กองรักษา
การณไม่ต้อง
เรียกแถวทำการเคารพ การณไม่ต้อง
เรียกแถว
เคารพทหาร
ที่ไม่แต่ง
เครื่องแบบ

ตอนที่ ๒

ว่าด้วยการเคารพในเรือ

มาตรา ๘

การเคารพในเรือใหญ่

ข้อ ๑. คำว่า “เรือใหญ่” หมายความว่า เรือเดินทะเล วิเคราะห์
รวมทั้งที่เป็นเรือรบและเรือช่วยรบ ศัพท์

ข้อ ๒. เรือใหญ่ซึ่งมีหน้าที่ถึงสุดตามพระราชกำหนดถึงสุด การเคารพ
จะต้องแสดงการเคารพด้วยวิธีถึงสุดในโอกาสใดบ้างนั้น มีระเบียบการ
สุด

แจ้งอยู่ในพระราชกำหนดนั้นโดยละเอียดแล้วแต่ถึงแม้จะได้แสดงการเคารพ ด้วยวิธียิ่งสุดแล้วก็ตาม ก็ยังต้องทำการเคารพตามวิธีที่จะได้กล่าวต่อไป ประกอบด้วยใน ขณะที่ยิ่งสุดนั้นเสมอไปตามควรแก่เกียรติยศของบุคคล และวัตถุซึ่งรับการเคารพ

ข้อ ๓. เรือใหญ่ในเวลาแล่นผ่านกันหรือแล่นมาจอตรวมแห่ง เดียวกัน ห่างจากกันในระยะซึ่งอาจทราบสัญญาณและลักษณะของธงได้ ด้วยจักษุปกติให้มีการเคารพซึ่งกันและกันคือ

การเคารพ
เมื่อเรือ
ชักธงหมาย
อิสริยยศ
หมายยศ
และหมาย
ตำแหน่ง

(๑) เรือใหญ่อื่น ๆ ทำการเคารพต่อเรือทุกชนิด ที่ชักธงมหाराชใหญ่หรือน้อย ธงราชนีใหญ่หรือน้อย ธงเขาวราชใหญ่ หรือน้อย ด้วยวิธีดังนี้

ก. เรือซึ่งมียามใหญ่ เรียกยามใหญ่เข้าแถว ทหารอื่น ๆ แถวกราบตั้งแต่หัวตลอดท้ายเรือเฉพาะกราบที่ผ่าน เมื่อ เป่าแตรสัญญาณตรงหรือนายยามบอกตรง ยามใหญ่กับทหารที่ถือปืนทำ วันทยาวุธ ทหารรายกรบาทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลงเพลง สรรเสริญพระบารมี แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๓ จบ

ข. เรือที่ไม่มียามใหญ่ เรียกแถวทหารยื่น รายกรบาทตั้งแต่หัวตลอดท้ายเรือเฉพาะกราบที่ผ่าน เมื่อเป่าแตรสัญญาณ ตรงหรือนายยามบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำวันทยาวุธ ทหารรายกรบาทำ วันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรให้ปฏิบัติอย่าง ก.

(๒) เรือใหญ่อื่น ๆ ทำการเคารพต่อเรือทุกชนิด ที่ชักธงราชวงศ์ใหญ่หรือน้อย ด้วยวิธีดังนี้

ก. เรือที่มียามใหญ่ เรียกยามใหญ่เข้าแถว ส่วนทหารอื่น ๆ ผู้โดยอยู่แห่งใดก็ให้คงอยู่ตรงนั้น โดยหันหน้าไปทางสิ่งทีรับ การเคารพเมื่อเป่าแตรสัญญาณตรงหรือนายยามบอกตรง ยามใหญ่กับทหาร ที่ถือปืนทำวันทยาวุธ ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลง เพลงมหาไชย แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๒ จบ

ข. เรือที่ไม่มียามใหญ่ ผู้ใดอยู่บนดาดฟ้าแห่งใดก็คองให้ทำการเคารพที่ตรงนั้น โดยหันหน้าไปทางสิ่ง ที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรงหรือนายยามบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำวันทยาจตุร ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรให้ปฏิบัติอย่าง ก.

(๓) เรือใหญ่อื่น ๆ ทำการเคารพต่อเรือทุกชนิดที่ชักธงนายกรัฐมนตรี ธงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ธงผู้บัญชาการทหารเรือ ธงผู้บังคับการกองเรือรบ และธงนายพลเรือทุกชั้น ด้วยวิธีดังนี้

ก. เรือที่มียามใหญ่ เรียกยามใหญ่เข้าแถวส่วนทหารอื่น ๆ ผู้ใดอยู่แห่งใดก็ให้คงอยู่ตรงนั้น โดยหันหน้าไปทางสิ่ง ที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรงหรือนายยามบอกตรง ยามใหญ่กับทหารที่ถือปืนทำวันทยาจตุร ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลงเพลงเดินมหาฤกษ์ แตรสั้นเป่าเพลง คำนับ ๑ จบ

ข. เรือที่ไม่มียามใหญ่ ผู้ใดอยู่บนดาดฟ้าแห่งใดก็คองให้ทำการเคารพที่ตรงนั้น โดยหันหน้าไปทางสิ่ง ที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรงหรือนายยามบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำวันทยาจตุร ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรให้ปฏิบัติตาม ก.

(๔) เรือใหญ่ซึ่งชักแต่ธงประจำเรือตามปกติและจะมีธงนายเรือชั้นใดด้วยก็ตาม ให้ทำการเคารพซึ่งกันและกัน คือ นายยามสั่งให้เป่าแตรสัญญาณตรงหรือบอกตรง บรรดาทหารซึ่งอยู่บนดาดฟ้าเรือที่ถือปืนทำวันทยาจตุร ที่ไม่ได้ถือปืนทำวันทยหัตถ์ ใครอยู่ที่ใดให้ทำการเคารพที่ตรงนั้น โดยหันหน้าไปทางสิ่ง ที่รับการเคารพ และการที่เรือใดจะต้องทำการเคารพซึ่งกันและกันก่อนหรือหลังอย่างใดนั้น ให้ปฏิบัติดังนี้

ก. เรือชั้นที่ ๓ เคารพเรือพระที่นั่ง เรือชั้นที่ ๑ และเรือชั้นที่ ๒ ก่อน

ข. เรือชั้นที่ ๒ เคารพเรือพระที่นั่งกับเรือชั้น ๑ ก่อน

ค. เรือชั้นที่ ๑ เคารพเรือพระที่นั่งก่อน

ง. เรือชนเดียวกัน ให้เรือที่ผู้บังคับการเรือมียศน้อยกว่าเคารพเรือที่ผู้บังคับการเรือมียศสูงหรืออาวุโสกว่า ถ้าผู้บังคับการเรือมียศเสมอกันให้ต่างฝ่ายต่างทำการเคารพพร้อม ๆ กัน

ข. เรือช่วยรบ ถึงจะอยู่ในลำดับชั้นสูงกว่าเรือก็ตาม ให้ทำการเคารพเรือพระที่นั่งและเรือรบก่อนเสมอไป

ข้อ ๔. เรือหลวงกับเรือต่างประเทศให้ทำการเคารพซึ่งกันและกันดังนี้

การเคารพระหว่างเรือหลวงกับเรือรบต่างประเทศ

(๑) ถ้าเรือรบต่างประเทศชักธงราชตระกูล ให้เรือหลวงทำการเคารพโดยวิธีเดียวกันกับทำความเคารพเรือที่ชักธงราชตระกูลฝ่ายสยาม แต่ถ้ากำหนดให้แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญบารมีไทย ต้องเปลี่ยนเป็นบรรเลงเพลงสรรเสริญบารมีของชาติต่างประเทสนั้น ๆ

(๒) ถ้าเรือรบต่างประเทศชักธงตำแหน่งข้าราชกรชั้นสูงหรือของนายพลเรือ ให้เรือหลวงทำการเคารพ โดยวิธีเดียวกันกับทำความเคารพเรือที่ชักธงหมายตำแหน่งหรือของนายพลเรือฝ่ายสยาม แตรวงคงบรรเลงเพลงเดินมหาฤกษ์เหมือนกัน

(๓) ถ้าเรือรบต่างประเทศมิได้ชักธงตาม (๑) และ (๒) ให้เรือหลวงทำการเคารพอย่างเรือรบฝ่ายสยามตามข้อ ๓. (๔) แต่ให้ทำการเคารพพร้อมกันกับเรือรบต่างประเทศนั้นโดยไม่ต้องคำนึงถึงชั้นของเรือหรือยศ และอาวุโสของผู้บังคับการเรือ

(๔) ถ้าเรือต่างฝ่ายต่างชักธงหมายเกียรติยศด้วยกัน เรือที่ชักธงหมายเกียรติศต่ำกว่าทำการเคารพเรือที่ชักธงหมายเกียรติศสูงกว่า ถ้าธงหมายเกียรติศนั้นเสมอกันให้ทำการเคารพพร้อม ๆ กัน

(๕) ถ้าเรือรบต่างประเทศทำการเคารพเรือหลวงก่อนไม่ว่าในระยะใด ๆ ให้เรือหลวงทำการเคารพตอบทันทีโดยไม่ต้อง

คำนี้ถึงว่าในระยะนั้น ๆ จะอาจทราบสัจฐานและลักษณะขององได้ด้วย
จักษุปกติหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๕. ถ้าเรือค้าขายหรือเรือรับคนโดยสารจะเป็นของสยาม การเคารพ
หรือของต่างประเทศก็ตามลดธงเคารพเรือหลวง ให้เรือหลวงลดธงท้ายเรือ
รับการเคารพ ๑ ครั้ง แล้วชักขึ้นที่ตามเดิมก่อนที่เรือนั้นจะหยุดทำการเคารพ
ห้ามมิให้เรือหลวงลดธงเคารพเรือของบริษัทหรือเอกชนก่อนเป็นอันขาด
ระหว่างเรือ
หลวงกับเรือ
ค้าขาย

ข้อ ๖. เมื่อเรือหลวงแล่นผ่านที่ซึ่งมีธงมหาราช ธงราชินี การเคารพธง
ธงเขาวราช ธงราชวงศ์ ธงนายกรัฐมนตรี ธงรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหม ธงผู้บัญชาการทหารเรือและธงนายพลเรือทุกชั้น ซึ่งชักขึ้นไว้
ยอดเสาบนบกให้กระทำการเคารพแก่ธงนั้นโดยนัยเดียวกันกับที่กล่าวไว้
ในข้อ ๓. (๑) (๒) หรือ (๓) ตามควรแก่เกียรติยศของธง

ข้อ ๗. การเคารพในเรือใหญ่ซึ่งได้กล่าวมาแล้วนั้นให้งดเว้น โอกาสที่เรือ
ได้ในโอกาสต่อไปนี้
หลวงงดเว้น
การเคารพ

(๑) เรือซึ่งชักธงมหาราชไม่ต้องเคารพธงอย่างหนึ่ง
อย่างใดที่ต่ำกว่า เรือซึ่งชักธงราชินีเคารพธงมหาราช เรือซึ่งชักธงเขาวราช
เคารพธงมหาราชและธงราชินี เรือซึ่งชักธงราชวงศ์เคารพธงมหาราช
ธงราชินีและธงเขาวราช ส่วนเรือซึ่งชักธงนายกรัฐมนตรี ธงรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม ธงผู้บัญชาการทหารเรือตลอดจนธงนายพลเรือ
ทุกชั้นเคารพธงหมายราชตระกูลทุกธง แต่ไม่เคารพธงซึ่งหมายถึงหรือ
ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นของตนลงไป เฉพาะเรือที่ชักธงนายพลเรือชั้น เมื่อ
ฝ่ายที่ธงต่ำกว่าทำการเคารพแล้วให้ฝ่ายที่สูงกว่าทำความเคารพตอบด้วย

(๒) ถ้ามีธงที่เรือจะต้องทำการเคารพอยู่ในที่เดียว
ใกล้ชิดกันหลายธง ให้ทำการเคารพเฉพาะธงที่หมายถึงเกียรติยศสูงสุดธงเดียว

(๓) ในระหว่างเวลาธงลงแล้ว ไม่มีการเคารพ
อย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากทหารในเรือทำการเคารพอย่างเดียวกับเวลา

ที่ไม่มีผู้ควบคุม เว้นไว้แต่เมื่อมีคำสั่งพิเศษชั่วคราวหรือเมื่อเรือน
ต้องมีหน้าที่ยิ่งสุด

ข้อ ๘. เรือหลวงต้องทำการเคารพแก่บุคคลและวัตถุต่าง ๆ
ในเวลาที่ผ่านกันหรือมาหยุดอยู่ ดังนี้

การเคารพ
บุคคล
และวัตถุ
ที่ควรเคารพ

(๑) นายยามสั่งให้เป่าแตรสัญญาณตรงหรือ
บอกตรง ทหารที่ถือปืนทำวัณทวารุช ที่ไม่ได้ถือปืนทำวัณทวารุช
ยามใหญ่ไม่เข้าแถว แตรสั้นไม่ต้องเป่าเพลงคำนับให้แก่บุคคลและวัตถุ คือ

ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี รัชทายาท พระบรมวงศ์ สมเด็จพระราชชนนี พระเจ้าแผ่นดินและเจ้าต่างประเทศในเมื่อไม่มีธงหมายพระเกียรติยศ

ข. นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บังคับการกองเรือรบและนายพลเรือ
ที่เป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชาแห่งเรือนนี้ในเวลาที่ไม่มีธงหมายยศ

ค. พระบรมศพ พระบรมอัฐิ ขบวนแห่พระศพ

ง. ธงจุฑาธุช ธงประจำกองทหารธงประจำกองยุวชนทหาร

(๒) ทหารซึ่งอยู่บนดาดฟ้าเรือต่างคนต่างทำความเคารพอย่างเวลาอยู่ตามลำพัง ทหารยามทำการเคารพให้แก่บรรดานายพลเรือทุกชั้นซึ่งไม่มีอำนาจบังคับบัญชาแห่งเรือนนี้เมื่อไม่มีธงหมายยศและบุคคลอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับการเคารพตามระเบียบทหารในเวลาอยู่ตามลำพังและระเบียบสำหรับยามรักษาการณ์

(๓) ทหารซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมเพื่อฝึกหัดหรือสอน ให้ทำการเคารพตามระเบียบทหารเวลาอยู่ในความควบคุม

(๔) ถ้าเป็นเวลาธงลงแล้ว การเคารพตามที่กล่าวใน (๑) นั้น ให้ปฏิบัติอย่าง (๒)

ข้อ ๙. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระบรมราชินีฯ หรือรัชทายาทฯ เมื่อเสด็จเป็นขบวน มีขบวนหน้าตามเสด็จเป็นพระเกียรติยศโดยทางราชการ จะเป็นทางชลมารคก็ดี ทางสถลมารคก็ดี ถึงหากจะไม่มีธงหมายพระเกียรติยศมาด้วย ก็ให้เรือหลวงทำการเคารพดังกล่าวแล้วในข้อ ๓. (๑) และ (๒)

มาตรา ๕

การเคารพศพในเรือ

ข้อ ๑. ทหารที่ถึงแก่กรรมในเรือใหญ่ ให้ได้รับเกียรติยศในการเคารพศพดังนี้ การเคารพศพทหารถึงแก่กรรมในเรือใหญ่

(๑) ในขณะยกศพไปจากเรือนั้น ให้นายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้งหมดส่งศพเพียงบันไดเรือ ทหารประจำเรือตั้งแถวหน้าบันไดเรือ ถ้ามียามใหญ่ให้ยามใหญ่เข้าแถวทำวันทยาขุส แตรเดี่ยวเป่าเพลงคำนับตามชั้นยศ ถ้าผู้ทชั้นยศไม่ถึงกำหนดเป่าเพลงคำนับ ก็ให้แตรเดี่ยวเป่าเพลงคำนับ ๑ จบ ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์

(๒) ถ้าทำการปลงศพอย่างชาวทะเล ในเวลาหย่อนศพลงทะเล ก็ให้มีกรเคารพศพอย่างเดียวกับที่กล่าวแล้วใน (๑) กับให้มีทหารถือปืนอย่างน้อย ๑ หมู่ และอย่างมาก ๑ หมวดตามชั้นของเรือเพิ่มขึ้น หรือยามใหญ่ตนเองตั้งแถววิกรมราบเรือยิงปืนดับด้วยกระสุนซ้อมรบคำนับศพ ๓ ครั้งในขณะที่ศพจมลงไป

ถ้ามีแตรวงให้เป่าเพลงคำนับให้แก่ศพนายทหารสัญญาบัตรด้วย อนึ่ง ถ้าผู้ตายเป็นนายพลให้ยิงสลุตด้วยตามเกียรติยศ ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชกำหนดการยิงสลุต

การลดธงเรือคำนับศพ ให้เป็นไปตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการไว้ทุกข์

ข้อ ๒. เรือใหญ่ที่จัดไปรับศพ ให้มีการเคารพในเวลารับศพลงเรือครั้งหนึ่ง และเวลาส่งศพไปจากเรืออีกครั้งหนึ่งโดยวิธีเดียวกับที่กล่าวแล้วในข้อ ๑. (๑) แต่เฉพาะศพนายทหารสัญญาบัตร ส่วนศพนอกนั้นไม่มีพิธีอย่างใด

เวลารับศพ
ลงเรือใหญ่

ข้อ ๓. การแต่งกายในเวลาเคารพดังกล่าวไว้ใน ข้อ ๑. และ ๒. นั้น ให้แต่งเครื่องเต็มยศ

การแต่งกาย
ของหน่วย
ทหารที่
เคารพศพ

มาตรา ๑๐

การรับรองในเรือใหญ่

ข้อ ๑. เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือสมเด็จพระบรมราชินี หรือรัชทายาท เสด็จขึ้นหรือลงจากเรือหลวงให้ผู้บังคับการเรือและนายทหารทั้งหมดรับส่งเสด็จที่บันได หน้าอำเภอนกหวีด ยามใหญ่ในบังคับนายทหารชั้นสัญญาบัตร เข้าแถวถวายวันทยาอูฐ ทหารอื่นๆ ยืนรายนอกแถวตั้งแต่หัวตลอดท้ายเรือทางกราบที่เสด็จและถวายวันทยหัตถ์ ถวายแต้วรวงๆ บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แตรสั้นเป่าเพลงคำนับ ๓ จบ

การรับรอง
และส่งเสด็จ
พระบาท
สมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระ
บรมราชินี
รัชทายาท

ข้อ ๒. เมื่อพระบรมวงศ์หรือสมเด็จพระราชชนนีเสด็จขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรองและส่งเสด็จเช่นเดียวกับข้อ ๑. เว้นแต่ทหารไม่ต้องยืนรายนอกแถวและแต้วรวงเปลี่ยนเป็นบรรเลงเพลงมหาไชย

การรับรอง
และส่งเสด็จ
พระบรม

ข้อ ๓. เมื่อนายทหารเรือชั้นสัญญาบัตรทุกชั้นมาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรองและส่งดั่งแจ้งในตารางหมายเลข ๑ ต่อท้ายข้อบังคับนี้

การรับรอง
และส่งนาย
ทหารเรือ
ชั้นสัญญา
บัตร

ข้อ ๔. เมื่อนายทหารบก นายทหารอากาศ หรือนายตำรวจ มาลงเรือหรือไปจากเรือหลวงโดยหน้าที่ราชการเป็นเกียรติยศโดยอิสระให้มีการรับและส่งอนุโลมตามยศ นายทหารเรือ คือ นายพล นายพลอากาศและนายพลตำรวจ เหมือนนายพลเรือ นายพัน นายนาวาอากาศและนายพัน

การรับรอง
และส่งนาย
ทหารบก
อากาศ
หรือตำรวจ

ตำรวจเหมือนนายนาวา นายร้อย นายเรืออากาศและนายร้อยตำรวจเหมือน นายเรือ แต่ถ้ามาหรือไปจากเรือหลวงโดยไม่ใช้หน้าที่ราชการเป็นเกียรติยศ แล้ว ให้ทำการรับรองอย่าง นายทหารเรือ แต่เว้นการเป่านกหวีดทุกชั้น

ข้อ ๕. เมื่อข้าราชการฝ่ายพลเรือนมาลงหรือไปจากเรือหลวงโดยหน้าที่ราชการเป็นเกียรติยศโดยอิสระ ให้ทำการรับและส่ง ตั้งแจ้งในตารางหมายเลข ๒ ต่อท้ายข้อบังคับนี้

การรับรอง และส่ง ข้าราชการ พลเรือน

ข้อ ๖. เมื่อพระเจ้าแผ่นดินและรัชทายาทต่างประเทศเสด็จมาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรองอย่างเดียวกับในข้อ ๑. แต่ แตรวงเปลี่ยนเป็นบรรเลงเพลงสรรเสริญบารมีของพระเศวตฉัตร

การรับรอง และส่งพระเจ้าแผ่นดิน และเจ้านาย ต่างประเทศ

ถ้าเจ้านายต่างประเทศที่ไม่ใช่รัชทายาทเสด็จมาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรองอย่างเดียวกับในข้อ ๒. แต่แตรวงเปลี่ยนเป็น บรรเลงเพลงสรรเสริญบารมีของพระเศวตฉัตร

ข้อ ๗. เมื่อข้าราชการชั้นสัญญาบัตรแห่งรัฐบาลต่างประเทศ คือ นายทหารเรือ นายทหารบก และข้าราชการพลเรือน มาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรองเหมือนเช่นข้าราชการสยาม ซึ่งมีตำแหน่ง เทียบชั้นตรงกัน แต่เฉพาะนายทหารต่างประเทศนั้นต้องได้รับนกหวีดในการ รับรองด้วยเสมอไม่เลือกที่จะมียศชั้นใด ถ้าผู้ใดที่เทียบชั้นข้าราชการสยาม ซึ่งกำหนดให้แตรวงบรรเลงเพลงเดินด้วย ก็ให้แตรวงบรรเลงเพลงเดิน มหาฤกษ์รับรองเช่นเดียวกัน เว้นไว้แต่ถ้าข้าราชการต่างประเทศผู้นั้นเป็น ผู้แทนของรัฐบาลด้วยแล้ว ให้แตรวงเปลี่ยนเป็นบรรเลงเพลงชาติของ ประเทศนั้น

การรับรอง และส่ง ข้าราชการ ต่างประเทศ

อนึ่ง ถ้าในเรือหลวงดำเนินมีผู้ที่มีเกียรติยศสูงอยู่ก่อนแล้วจะ รับรองผู้มาใหม่โดยเต็มเกียรติยศของผู้นั้น จะทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต จากผู้ที่มีเกียรติยศสูงในเรือเสียก่อน

มาตรา ๑๑

ลิขสิทธิ์และทรงลง

ข้อ ๑. ในการชักธงประจำเรือขึ้นเมื่อเวลา ๐๘๐๐ และชักลงเมื่อเวลาพระอาทิตย์อัสดงคนนั้น ให้มีการเคารพแก่ธงดังนี้

การเคารพธงประจำเรือสำหรับทหาร

(๑) บรรดาเรือหลวงที่ไม่มียามใหญ่ให้ทหารและพลเรือที่อยู่ในเรือนั้นทำการเคารพแก่ธงในเวลาธงขึ้นหรือธงลงจนกว่าจะเสร็จพิธี คือเมื่อนายยามหรือนายเรือบอกตรงให้ทหารที่ถือปืนทำวันทยาอูธรอกนั้นทำวันทยาอูธรอกหรือยืนตรงยกทิวัดเป่าเพลงธงขึ้นหรือธงลง แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๓ จบ แต่เฉพาะการเคารพธงลงนั้น เมื่อเสร็จการเคารพแล้วให้เป่าเพลงย่ำค้ำต่อด้วย

(๒) ถ้าเป็นเรือที่มียามใหญ่ ให้ยามใหญ่เข้าแถวทำวันทยาอูธรอกแตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๓ จบ ถ้ามีขลุ่ยและกลองขลุ่ยเป่าเพลงมหาไชย กลองตีตลัดเวลา ถ้ามีแตรวงๆ บรรเลงเพลงชาติ นอกจากนี้ให้ทำการเคารพอย่าง (๑)

ข้อ ๒. ในเวลากระทำพิธีธงขึ้นและธงลงในเรือนั้นถ้าทหารอยู่นอกเรือในระยะซึ่งอาจทราบสัญญาณและลักษณะของธงได้ด้วยจักขุปกติแล้ว ให้ทำการเคารพตามวิธีที่ได้กำหนดไว้สำหรับทหารและกองทหารทุกประเภท ทั้งนี้ให้ทำการเคารพตลอดถึงข้าราชการพลเรือน และคนงานในสังกัดกองทัพเรือ โดยใช้วิธีถอดหมวกยืนตรง

การเคารพธงประจำเรือสำหรับทหารนอกเรือ

ข้อ ๓. เมื่อเรือหลวงทอดอยู่ในอ่าวต่างประเทศใด ๆ ก็ดี การทำพิธีธงขึ้นและธงลงนั้นให้ปฏิบัติอย่างข้อ ๑. แต่ถ้ามีแตรวงด้วยเมื่อแตรวงบรรเลงเพลงชาติไทยจบลงแล้ว ให้บรรเลงเพลงชาติของชาติที่เป็นเจ้าของอ่าวต่อติดกันไปอีกจบหนึ่งทหารในเรือคงทำการเคารพตลอดเวลา

พิธีธงประจำเรือขึ้นและลง ในอ่าวต่างประเทศ

ข้อ ๔. ถ้าเรือหลวงทอดอยู่แห่งเดียวกันกับเรือรบต่างประเทศในน่านน้ำของเราในระยะซึ่งอาจทราบสัญญาณและลักษณะของธงได้ด้วยจักขุปกติแล้วในการทำพิธีธงขึ้นและธงลงนั้น ถ้าเป็นเรือที่มีแตรวง เมื่อ

พิธีธงประจำเรือขึ้นและลง เมื่อจอตรวมกับเรือรบ

แตรวบเพลงชาติไทยจบแล้วให้บรวเพลงชาติของชาติที่เป็นเจ้าของ
เรือบนนั้นอีกจบหนึ่ง ถ้ามีเรือของหลายชาติให้เรียงลำดับที่จะบรวเพลง
ชาติใดก่อนและหลังตามลำดับยศทหารและอาวุโสของผู้บังคับการเรือหรือ
กองเรือชาติต่างประเทศนั้น ๆ ทหารในเรือคงทำการเคารพตลอดเวลาจน
กว่าจะสุดเสียงแตร

ต่างประเทศ
ในอ่าวเรา

ข้อ ๕. ถ้าเรือหลวงทอดอยู่แห่งเดียวกันกับเรือรบต่างประเทศ
ในอ่าวต่างประเทศในระยะ ซึ่งอาจทราบ ลักษณะและลักษณะของธงได้ด้วย
จักษุภคิตแล้วในการทำพิธีขึ้นและธงลงนั้นให้ปฏิบัติอย่างข้อ ๓. ก่อน
เมื่อจบเพลงชาติของชาติที่เป็นเจ้าของอ่าวแล้ว จึงให้ปฏิบัติอย่างข้อ ๔.
ต่อไปจนจบวันไว้แต่เรือรบต่างประเทศที่ไม่มีสัญญาทาง พระราชไมตรี
กับประเทศสยาม

พิธีธงประจำ
เรือขึ้นและลง
เมื่อจจรวม
กับเรือรบต่าง
ประเทศในอ่าว
ต่างประเทศ

อนึ่ง ถ้าในหมู่เรือรบต่างประเทศที่จจร่วมอื่นกันนั้นมีเรือรบของ
ชาติเจ้าของอ่าวด้วยแล้ว ให้งดเว้นไม่ต้องบรวเพลงชาติให้แก่ธงเรือรบ
ที่เป็นของชาติเจ้าของอ่าวนั้นอีก

ข้อ ๖. การชักธงหมายเกียรติยศหรือหมายตำแหน่ง ขึ้นหรือ
ลงในเรือหลวงลำหนึ่งลำใด ถ้าบังเอิญพ้องกับการรับหรือส่งผู้ซึ่งธงนั้น
หมายขึ้นหรือลงจากเรือด้วยแล้ว ให้เรือหลวงลำนั้นถือเอาการเคารพใน
การรับหรือส่งดังกล่าวแล้วใน มาตรา ๒ นั้น เป็นการเคารพพิธีธงขึ้นลง
ด้วยในตัว

พิธีธงหมาย
เกียรติยศ
และตำแหน่ง
ขึ้นและลง

ถ้าการชักธงซึ่งกล่าวมานั้นไม่พ้องกับการรับหรือส่ง ดังเช่นเวลา
เปลี่ยนธงน้อยเป็นธงใหญ่หรือตรงกันข้าม หรือเปลี่ยนธงนายพลเรือโดยเหตุ
เลื่อนยศเป็นต้น ให้ทหารในเรือนั้นทำการเคารพอย่างเดียวกันกับพิธีธง
ประจำเรือขึ้นและลง เว้นแต่ถ้าเป็นเรือที่มีแตรวง ๆ บรวเพลงสรรเสริญ
บารมีหรือมหาไชยหรือเพลงเดินมหาฤกษ์ ตามควรแก่เกียรติยศของบุคคล
ที่ธงนั้นหมายโดยเกณฑ์เดียวกันกับรับรองในเรือหลวง

ข้อ ๗. ถ้ามีการชักธงหมายเกียรติยศหรือหมายตำแหน่งชั้น
ลงในเรือลำใด ให้เรือหลวงลำอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระยะที่อาจทราบต้นฐาน
และลักษณะของธงได้ด้วยจักษุปกติ ทำการเคารพให้แก่ธงนั้นโดยวิธีเดียว
กันกับที่กล่าวด้วยการเคารพในเรือใหญ่

การเคารพ
ของเรือ
อื่น ๆ ในพิธี
ธงหมาย
เกียรติยศ
และตำแหน่ง
ชั้นลง

หนึ่ง ถ้าเรือหลวงจอดรวมอ่าวกับเรือรบต่างประเทศในระยะ
ซึ่งอาจทราบต้นฐานและลักษณะของธงได้ด้วยจักษุปกติแล้วเมื่อเรือรบต่าง
ประเทศนั้น ๆ ชักธงหมายเกียรติยศหรือหมายตำแหน่งชั้นลง ให้เรือหลวง
ทำการเคารพดังกล่าวข้างบนนี้ด้วย

ข้อ ๘. ในการชักธงหมายเกียรติยศหรือหมายตำแหน่ง
ชาติไทยก็ตาม ต่างประเทศก็ตาม ชั้นลงในเรือลำหนึ่งลำใดนั้น ให้ทหารที่
อยู่นอกเรือในระยะซึ่งอาจทราบต้นฐานและลักษณะของธงได้ด้วยจักษุปกติ
ทำการเคารพให้แก่ธงนั้นตามควรแก่เกียรติยศซึ่งธงนั้นหมาย ตามวิธีที่ได้
กำหนดไว้สำหรับทหารและกองทหารทุกประเภท

การเคารพ
ธงหมาย
เกียรติยศ
และตำแหน่ง
สำหรับทหาร
นอกเรือ

ข้อ ๙. ถ้าการชักธงหมายเกียรติยศหรือหมายตำแหน่งชั้นลง
นั้นพ้องกับเวลาทำพิธีของประจำเรือชั้นลงแล้ว ให้ทำการเคารพสำหรับพิธี
ธงประจำเรือชั้นลงแต่อย่างเดียว แต่ถ้าการนั้นจะต้องยิงสลุดตามพระราช
กำหนดการยิงสลุดด้วยก็ให้เติมการยิงสลุดชั้นอีกอย่างหนึ่ง

การเคารพ
เมื่อธงหมาย
เกียรติยศ
และตำแหน่ง
ชั้นลงพ้อง
กับธงประจำ
เรือ

ข้อ ๑๐. ในการชักธงประจำเรือชั้นนอกเวลาปกติ คือ ก่อน
เวลา ๐๘๐๐ เพื่อประโยชน์ให้รู้ชาติของเรือชั่วคราวเป็นพิเศษนั้น
ไม่ต้องทำการเคารพอย่างใด

จนวันการ
เคารพ

มาตรา ๑๒

การเชื่อมค่านับ

ข้อ ๑. ในเวลาที่เรือหลวงลำเดียวหรือหลายลำไปถึงและ
จอดอยู่ในอ่าวหนึ่งอ่าวใด ให้มีการเชื่อมเชือกในระหว่างนายทหาร
กับข้าราชการต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การเชื่อม
ระหว่าง
เรือหลวง
กับเรือหลวง

(๑) เมื่อไปจอดรวมอ่าวเดียวกันกับเรือหลวง อีก ลำหนึ่งหรือหลายลำ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มียศต่ำกว่าไปรายงานตนต่อผู้บังคับ บัญชาที่มียศสูงกว่าโดยวิธีรายงานตนเอง ไม่เป็นการเยี่ยมคำนับ

(๒) เมื่อเรือหลวง กับเรือรบต่างประเทศไปรวม อ่าวกันเข้าแห่งใด ให้มีการเยี่ยมคำนับต่อกันตามวิธีซึ่งนานาประเทศได้ ประสงค์พร้อมกันปฏิบัติอยู่เป็นธรรมเนียม คือ

ก. ในขณะที่เรือฝ่ายหนึ่งมาถึง ให้ผู้บังคับ บัญชาเรือฝ่ายซึ่งทอดอยู่ในอ่าวก่อนแล้วนั้นจัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย ไปเยี่ยมคำนับในเรือซึ่งมาถึง ถ้าหากว่าเรือซึ่งมาถึงนั้นมีจำนวน หลายนลำ เป็นกองเรือหรือขบวนเรือก็ให้ไปเยี่ยมคำนับในเรือลำซึ่งผู้บังคับ บัญชาของเรือหรือขบวนเรือนั้นอยู่

เรือฝ่ายมาถึงลำใดได้รับเยี่ยมคำนับตั้งว่ามาแล้ว ให้ผู้บังคับ บัญชาเรือนั้นจัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย ไปเยี่ยมคำนับตอบทันที

ข. เมื่อเสร็จการเยี่ยมคำนับเบื้องต้นซึ่งได้ กล่าวมาใน ก. แล้วนั้น ให้มีการเยี่ยมคำนับระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือ หรือกองเรือหรือขบวนเรือทั้ง ๒ ฝ่ายอีกต่อไป คือ ถ้ามียศทหารเสมอกันทั้ง ๒ ฝ่าย ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายที่ไปถึงไปเยี่ยมก่อน ถ้ายศไม่เสมอกันให้ ฝ่ายข้างยศต่ำไปเยี่ยมฝ่ายข้างยศสูงก่อน การเยี่ยมคำนับตอนนั้นให้ไปภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่เรือไปถึงอ่าวเดียวกันนั้นเป็นต้นไป และเมื่อผู้บังคับ บัญชาเรือหรือกองเรือหรือขบวนเรือฝ่ายใดได้รับเยี่ยมคำนับตั้งว่ามาแล้วนั้น ต้องไปเยี่ยมคำนับตอบภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาซึ่งได้รับเยี่ยมคำนับ แล้วนั้นเป็นต้นไป

ค. การเยี่ยมระหว่างผู้บังคับบัญชาซึ่งมี ยศทหารต่างกันตั้งได้ว่ามาใน ข. นั้น ถ้าหากว่าผู้รับเยี่ยมก่อนเป็นนายทหาร ชั้นนายพลเรือ นับทั้งนายพลเรือจัตวาด้วย และผู้เยี่ยมมียศเป็น นายนาวาเอกหรือสูงกว่านั้นขึ้นไปไซ้ นายพลเรือผู้รับเยี่ยมก่อนต้องไปเยี่ยม

ตอบด้วยตนเอง แต่ถ้าหากว่าผู้เยี่ยมชมก่อนนั้นมียศต่ำกว่านายนาวาเอกลงมา นายพลผู้รับเยี่ยมชมก่อนจะนัดนายทหารชั้นนายนาวาไปเยี่ยมชมตอบแทนตนก็ได้ ถ้าผู้รับเยี่ยมชมก่อนมียศเป็นนายนาวาเอกหรือต่ำกว่านั้นลงมา และผู้เยี่ยมชมก่อนมียศชั้นใด ๆ ก็ตาม ผู้รับเยี่ยมชมก่อนต้องไปเยี่ยมชมตอบด้วยตนเองเสมอไป จะจัดให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปแทนตนเองไม่ได้

ง. เมื่อได้มีการเยี่ยมชมค่านับระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหรือกองเรือ ขบวนเรือตั้งได้เข้ามาใน ข. และ ค. นั้นแล้ว ให้มีการเยี่ยมชมค่านับระหว่างผู้บังคับบัญชาการเรือเฉพาะลำทั้ง ๒ ฝ่ายต่อไป คือ ให้ฝ่ายมาถึงไปเยี่ยมชมก่อน และฝ่ายอยู่ในอ่าวเยี่ยมชมตอบ

จ. ตามวิธีเยี่ยมชมค่านับดังได้กล่าวมาแล้วนี้ ให้นายเรือฝ่ายสยาม พึงหวังได้ว่านายเรือต่างประเทศจะปฏิบัติโดยวิธีเดียวกัน และรักษารวมเนียมขึ้นโดยกวดขันเพื่อแสดงความเคารพต่อกัน ทั้ง ๒ ฝ่าย เพราะเป็นธรรมเนียมซึ่งนานาประเทศได้รับรองปฏิบัติต่อกันดังได้เข้ามาข้างต้นแล้ว

ข้อ ๒. ถ้าเรือหลวงไปทอดในอ่าวต่างประเทศและในอ่าวนั้นเป็นที่ตั้งแห่งสถานทูตสยามด้วย ให้มีการเยี่ยมชมค่านับระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหลวงกับข้าราชการซึ่งเป็นหัวหน้าในสถานทูต คือ ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศตั้งแต่นายนาวาเอกขึ้นไป และหัวหน้าสถานทูตมีตำแหน่งเป็นอัครราชทูตหรืออุปทูตผู้รักษาราชการสถานทูต ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงเป็นผู้ไปเยี่ยมชมค่านับก่อน ถ้าหากหัวหน้าสถานทูตมีตำแหน่งต่ำกว่านั้นลงมา ให้ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงรอให้ฝ่ายทูตลงมาเยี่ยมชมก่อน แล้วจึงไปเยี่ยมชม

การเยี่ยมชม
พนักงานทูต

ถ้ามีความสงสัยว่า หัวหน้าสถานทูตเป็นผู้มีตำแหน่งชั้นใด ก็ให้ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงจัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย ขึ้นไปสืบสวนให้ได้ความก่อน

ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศต่ำกว่านายนาวาเอกให้ไปเยี่ยมชมค่านับก่อน

ข้อ ๓. ถ้าเรือรบหลวงไปทอดในอ่าวต่างประเทศซึ่งมี การเยี่ยม พนังงาน กงสุล กงสุลสยามประจำอยู่ในที่นั้น ให้มีการเยี่ยมค้ำับระหว่างผู้บังคับบัญชา เรือหลวงกับกงสุล โดยให้ฝ่ายซึ่งมีเกียรติยศต่ำกว่าเยี่ยมฝ่ายซึ่งมีเกียรติยศ สูงกว่าโดยอัตราเทียบต่อไปนี้

(๑) กงสุลเยเนอราล เทียบเสมอกับนายนาวาเอก แต่เป็นรองนายนาวาเอก

(๒) กงสุลเทียบเสมอแต่เป็นรองนายนาวาโท

(๓) วิชากงสุลเทียบเสมอแต่เป็นรองนายนาวาตรี

ข้อ ๔. เมื่อเรือหลวงไปทอดในอ่าวใดอ่าวหนึ่งภายใน การเยี่ยม กรมการ จังหวัด พระราชอาณาจักรซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งศาลว่าการจังหวัด ให้มีการเยี่ยมระหว่าง กรมการ จังหวัด ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงกับผู้ว่าราชการจังหวัดโดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) การเยี่ยมในโอกาสแรก

ก. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศชื่อนาย พลเรือ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้มาเยี่ยมที่เรือก่อน

ข. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศนาวาเอก ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นข้าราชการต่ำกว่าชั้นพิเศษจะเป็นผู้มาเยี่ยมที่เรือก่อน หากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ ผู้บังคับบัญชาเรือหลวง ต้องไปเยี่ยมผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

ค. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศต่ำกว่า นาวาเอก ต้องไปเยี่ยมผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

(๒) การเยี่ยมตอบ

ก. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศชื่อนาย พลเรือ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นข้าราชการชั้นพิเศษจะเยี่ยมตอบ ด้วยตนเอง หรือจัดผู้อื่นไปแทนก็ได้

ข. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศนาวาเอก ต้องไปเยี่ยมตอบด้วยตนเอง

ค. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศนาวาโท หรือนาวาตรี ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นข้าราชการต่ำกว่าชั้นพิเศษ จะมา เยี่ยมตอบด้วยตนเอง

ง. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงมียศชั้นนายเรือ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมาเยี่ยมตอบด้วยตนเอง หรือจัดผู้อื่นมาแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ คงให้มีการเยี่ยมระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหลวงกับผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย โดยถือชั้นและตำแหน่งเดิมของผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหลักปฏิบัติในการเยี่ยม อนึ่งโดยตามความในวรรคแรก

ข้อ ๕. การเยี่ยมระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองซึ่งได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๔. นั้น เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เยี่ยมแล้ว ต้องมีการเยี่ยมตอบภายใน ๒๔ ชั่วโมง ถ้าหากว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีราชการสำคัญจะละทิ้งไปเยี่ยมค่านับด้วยตนเองไม่ได้ ก็ให้จัดข้าราชการชั้นสัญญาบัตรผู้หนึ่งผู้ใดไปเยี่ยมแทนได้ และถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวงไม่ได้ไปเยี่ยมค่านับข้าราชการฝ่ายปกครองด้วยตนเองตามข้อบังคับนี้เมื่อใด ต้องรายงานชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้ไปนั้นให้กองทัพเรือทราบตามทางราชการ

การเยี่ยม
ตอบ

ข้อ ๖. การเยี่ยมค่านับระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหลวงกับข้าราชการสยามดังได้กล่าวมาในข้อ ๕. นั้น ถ้าหากว่าการที่ข้าราชการซึ่งอยู่นอกจะลงมาเยี่ยมค่านับที่เรือไม่ได้เพราะขัดข้องด้วยพาหนะ ก็ให้เรือหลวงจัดเรือรับส่งตามสมควร

การจัด
พาหนะ
รับส่ง

ข้อ ๗. การเยี่ยมค่านับข้าราชการต่างประเทศซึ่งมีหน้าที่ประจำอยู่บนบกในอ่าวต่างประเทศแห่งใด จะควรมีเพียงใดจะมีข้อบังคับหรือคำสั่งเฉพาะคราว หรือมิฉะนั้นก็ให้ปฏิบัติกรอนุโลมตามธรรมเนียมที่เรือรบต่างประเทศเคยปฏิบัติกันอยู่ในที่นั้น ตามที่จะสืบสวนได้ความเป็นหลักฐานอย่างไร

การเยี่ยม
ข้าราชการ
ต่างประเทศ

มาตรา ๑๓

การเคารพในเรือกระเชียง

ข้อ ๑. เรือกระเชียงซึ่งกำลังเดินอยู่ ให้ทำการเคารพแก่บุคคลและวัตถุซึ่งจะได้กล่าวต่อไป การเคารพเวลาเรือเดิน

(๑) ตั้งกระเชียงหรือหยุดกระเชียงตามชนิดของเรือแล้วแลไปทางบุคคลและวัตถุควรรับการเคารพ นายท้ายไม่ต้องทำการเคารพให้ระวางท้ายเรือไปตามเดิม เป็นการเคารพแก่

ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี รัชทายาท พระบรมวงศ์ เฉพาะที่มีธงหมายเกียรติยศ สมเด็จพระราชชนนี พระเจ้าแผ่นดินและเจ้าต่างประเทศ

ข. นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารเรือ และนายพลทหารหรือนายพลตำรวจชั้นผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้บังคับการเรือใหญ่ ซึ่งตนสังกัดนั้นขึ้นไป ถ้าเป็นเรือของกองทหารตั้งแต่ผู้บังคับกองทหารนั้นขึ้นไป

ค. พระบรมศพ พระบรมอัฐิ ขบวนแห่พระศพ

ง. องมหาราช ธงกระบี่ ธงครุฑพ่าห์ ธงราชินี ธงเขาวราช ธงราชวงศ์ ธงจุฑาธุช ธงราชนาวิ ประจำเรือใหญ่ ธงประจำกองทหาร ธงประจำกองยุวชนทหาร ธงนายกรัฐมนตรี ธงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ธงผู้บัญชาการทหารเรือ ธงผู้บังคับการกองเรือรบ และธงนายพลเรือในเวลาที่ยกธงขึ้นลงหรือผ่านไป ส่วนธงราชนาวิประจำเรือใหญ่นั้น ให้กระทำเฉพาะแต่ในขณะที่ทำพิธีขึ้นลงเท่านั้น

(๒) คำนับโดยวิธีเดียวกันกับใน (๑) แต่ไม่ต้องตั้งตั้งกระเชียงเป็นแต่เพียงหยุดกระเชียงเป็นการเคารพแก่

ก. บรรดาทหารชั้นนายนาวา นายพัน นายนาวาอากาศ และนายพันตำรวจ

ข. ขบวนแห่ศพซึ่งมีกองทหารเข้าขบวนแห่ด้วย

(๓) ไม่ต้องหยุดกระเชียง เป็นแต่นายท้ายบอก แลขวาหรือแลซ้ายไปทางผู้รับการเคารพ เป็นการเคารพแก่บรรดาผู้รับการ เคารพอื่น ๆ นอกจากที่ได้กล่าวไว้ใน (๑) และ (๒) นั้น

(๔) การเคารพด้วยวิธีตั้งกระเชียงซึ่งได้ว่าไว้ใน

(๑) นั้น ถ้าเป็นเวลาหรือซึ่งเขตแดนอยู่ไม่ต้องตั้งกระเชียงและให้ใช้วิธีทำ การเคารพอย่างที่ว่าไว้ใน (๒) นั้นแทน อนึ่ง บรรดาเรือกระเชียงหู จะซึ่ง เขตแดนหรือมิได้ซึ่งก็ตาม ไม่ต้องทำการเคารพด้วยวิธีตั้งกระเชียงเลย ให้ทำ การเคารพต่อบุคคลและวัตถุที่ระบุไว้ใน (๑) โดยวิธีเดียวกันกับที่ว่าไว้ใน (๒) นั้น ทุกประการ

ข้อ ๒. การเคารพในเรือกระเชียงซึ่งได้กล่าวมาแล้ว ในข้อ ๑. การเคารพ ข้างบนนี้ ถ้าเป็นเวลาเรือจอดอยู่ ให้ทหารประจำเรือทำการเคารพพร้อมกัน เวลาเรือจอด โดยผู้มียศสูงในที่นั้นเป็นผู้สั่งให้แลขวาหรือซ้าย

มาตรา ๑๔

การเคารพในเรือใบ

ข้อ ๑. เรือใบซึ่งกำลังเดินอยู่ ให้ทำการเคารพแก่บุคคล การเคารพ และวัตถุตั้งจะกล่าวต่อไปนี้ เวลาเรือเดิน

(๑) ปลอ่ยตามันและนายท้ายบอกแลขวาหรือซ้าย เว้นแต่นายท้ายคงระวางหางเสืออยู่ เป็นการเคารพแก่

ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี รัชทายาท พระบรมวงศ์ เฉพาะที่มีธงหมายเกียรติยศ สมเด็จพระราชชนนี พระเจ้าแผ่นดินและเจ้าต่างประเทศ

ข. นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง กลาโหม ผู้บัญชาการทหารเรือ นายพลทหาร หรือนายพลตำรวจ นายทหาร ชั้นนายนาวา นายพัน นายนาวาอากาศ และนายพันตำรวจ ผู้บังคับบัญชา

ตั้งแต่ผู้บังคับการเรือใหญ่ซึ่งตนสังกัดนั้นขึ้นไป ถ้าเป็นเรือของกองทหาร
ตั้งแต่ผู้บังคับกองทหารนั้นขึ้นไป

ค. พระบรมศพ พระบรมอัฐิ ขบวนแห่พระศพ
ขบวนแห่ศพซึ่งมีกองทหารเข้าขบวนแห่ด้วย

ง. องมหาราช อังกระษัตริย์ครุฑพ่าห์ อังราชินี
อังเยาวราช อังราชวงศ์ อังจุฑาธุช อังราชนาถ ประจําเรือใหญ่
อังประจํากองทหาร อังประจํากองยุวชนทหาร อังนายกรัฐมนตรี อังรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม อังผู้บัญชาการทหารเรือ อังผู้บังคับการกองเรือรบ
และอังนายพลเรือ ในเวลาที่ชักขึ้นลงหรือผ่านไป ส่วนอังราชนาถ
ประจําเรือใหญ่นั้นให้กระทำเฉพาะแต่ในขณะที่ทำพิธีชักขึ้นลงเท่านั้น

(๒) ไม่ปล่อยตามัน เป็นแต่ให้คนประจําเรือ
กระทำการเคารพอย่างใน (๑) (เว้นแต่นายท้าย) เป็นการเคารพแก่
บุคคลควรรับการเคารพอื่น ๆ นอกจากที่ได้ว่ามาใน (๑) ข้างบนนี้

ข้อ ๒. การเคารพในเรือใบซึ่งได้กล่าวแล้วในข้อ ๑. นั้น การเคารพ
เวลาเรือจอด
ถ้าเป็นเวลาเรือจอดอยู่ ให้ทหารประจําเรือทำการเคารพอย่างข้อ ๒.
มาตรา ๑๓.

มาตรา ๑๕

การเคารพในเรือกลเล็ก

ข้อ ๑. เรือกลเล็กกำลังเดินอยู่ ให้หยุดเครื่องจักร ทหาร หยุดเครื่อง
จักรทำการ
เคารพ
ในเรือทำวันทยหัตถ์ (เว้นนายท้าย ช่างกล และช่างไฟ) ทำการ
เคารพดังนี้

(๑) แก่บุคคล คือ

- ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ข. สมเด็จพระบรมราชินี
- ค. รัชทายาท
- ง. พระบรมวงศ์และสมเด็จพระราชชนนี

- จ. พระเจ้าแผ่นดินและเจ้าต่างประเทศ
- ฉ. นายกรัฐมนตรี
- ช. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- ซ. นายทหารและนายตำรวจที่มียศชั้นนายพล
- ญ. ผู้บังคับบัญชาโดยตรงตั้งแต่ผู้บังคับกอง

ขึ้นไป

(๒) แก้วตฤ คือ

พระบรมศพและพระบรมอัฐิ

พระศพและพระอัฐิพระบรมวงศ์

องหมายพระอิสริยยศ

ธงประจำกองทหาร

ธงประจำกองยุวชนทหาร

ธงราชนาวีประจำเรือใหญ่

ธงนายกรัฐมนตรี

ธงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ธงผู้บัญชาการทหารเรือ

ธงนายพลเรือ

ผ่านไป การเคารพธงเหล่านี้ให้กระทำเมื่อเวลาที่ชักขึ้นหรือชักลงหรือ
สำหรับธงราชนาวีประจำเรือใหญ่ให้ทำเฉพาะพิธีธงขึ้นลง

ข้อ ๒. เรือกลเล็กกำลังเดินอยู่ ให้เขาเครื่องจักร ทหาร เขาเครื่อง
ในเรือทำวันทยหัตถ์ (เว้นนายท้าย ช่างกล และช่างไฟ) ทำการเคารพ ทำการเคารพ
แก่บุคคลและวัตถุดังนี้

นายทหารชั้นนายนาวา นายพัน นายนาวาอากาศ
และนายพันตำรวจ

ศพซึ่งมีกองทหารแท้เป็นเกียรติยศ

ข้อ ๓. เรือกลเล็กกำลังเดินอยู่ ให้ทหารในเรือ (เว้นนายท้าย
ช่างกล และช่างไฟ) ทำวันทยหัตถ์ แต่เรือคงเดินตามปกติ ทำการเคารพ
แก่บรรดาผู้รับการเคารพอื่นๆ นอกจากที่กล่าวแล้วในข้อ ๑. และข้อ ๒. เรือเดินตาม
ปกติทำการ
เคารพ

ข้อ ๔. เรือกลเล็กเวลาจอดอยู่ ให้ทหารในเรือทำการเคารพ
อย่างเวลาอยู่ตามลำพัง ทำการเคารพ
เมื่อเรือจอด

ข้อ ๕. การเคารพด้วยวิธีหยุดเครื่องจักรนั้น ถ้าเป็นเวลาทำ
การเคารพ เมื่อเวลาเป็น
เรือจอด
เรือนั้นต้องจูงเรืออื่น ๆ อยู่ด้วย ให้เปลี่ยนเป็นเบาเครื่องจักรทำการเคารพ
เรือจูง

ตอนที่ ๓

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑. การแสดงความเคารพต่อผู้แทนพระองค์ หรือผู้แทน
ผู้บังคับบัญชา ถ้ามีคำสั่งแสดงให้ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้แทนก็ให้แสดงความ
เคารพต่อผู้นั้นดุจเดียวกับที่ต้งแสดงถวายพระองค์ หรือแก่ผู้บังคับบัญชา
นั้น ๆ ตลอดเวลาที่แทน เคารพผู้แทน

ข้อ ๒. ทหารต้องแสดงการเคารพต่อข้าราชการพลเรือนซึ่ง
เป็นผู้บังคับบัญชา การเคารพ
ข้าราชการ
พลเรือน

ข้อ ๓. ทหารที่ไปในงานพิธีของลูกเสือ ให้แสดงการเคารพ
ต่อธงประจำกองลูกเสือ เฉพาะในโอกาสนั้นตามเวลาอันสมควร ธงประจำ
กองลูกเสือ

หมายเหตุ

- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๑. (๒) ก. ข. ตามคำสั่งทหารที่ ๘๒/๒๕๐
ลง ๖ พ.ค. ๘๗
- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๑. (๓) ข. ค. ตามคำสั่งทหารที่ ๘๒/๒๕๐
ลง ๖ พ.ค. ๘๗
- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๑. (๕) ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๑)
พ.ค. ๒๕๘๗

- ความในมาตรา ๑ ข้อ ๒. ยกเลิกและใช้ใหม่ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึง ๑๖ ม.ค. ๒๓
- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๒. (๑๐) ตามคำสั่งทหาที่ ๖๐/๒๗๖๐
ถึง ๓ มี.ย. ๘๐
- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๒. (๑๖) ตามคำสั่งทหาที่ ๘๕/๓๗๖๘
ถึง ๖ มี.ย. ๘๒
- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๒. (๒๐) ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๐
- ความในมาตรา ๑ ข้อ ๓. ยกเลิกและใช้ใหม่ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึง ๑๖ ม.ค. ๒๓
- เพิ่มความในมาตรา ๑ ข้อ ๔. และข้อ ๕. ตามคำสั่งทหาที่ ๒๓๓/๒๓๕๕๕
ถึง ๒๗ ก.ย. ๘๖
- เพิ่มความในมาตรา ๒ ข้อ ๒. (๑) ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๐๑
- ความในมาตรา ๓ ข้อ ๑. ยกเลิกและใช้ใหม่ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๒๓
- เพิ่มความในมาตรา ๓ คำว่า “ ธิงประจำกองยุวชนทหาร ” ตามคำสั่งทหา
ที่ ๘๕/๓๗๖๘ ถึง ๖ มี.ย. ๘๒
- เพิ่มความในมาตรา ๓ ข้อ ๓. (๑) ค. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๔๘๗
- เพิ่มความในมาตรา ๓ ข้อ ๓. (๑) จ. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๐
- เพิ่มความในมาตรา ๔ (๒) และ (๔) ก. ข. ตามคำสั่งทหาที่ ๘๒/๙๒๘๐
ถึง ๓ พ.ค. ๘๗

- เพิ่มความในมาตรา ๕ ข้อ ๑. (๒) ตามคำสั่งทหารที่ ๘๒/๓๒๙๐
ถึง ๓ พ.ค. ๘๗
- ความในมาตรา ๖ ข้อ ๑. ยกเลิกและใช้ใหม่ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๒๖
- เพิ่มความในมาตรา ๗ ข้อ ๑. (๑) และ (๒) ตามคำสั่งทหารที่
๘๒/๙๒๙๐ ถึง ๓ พ.ค. ๘๗
- ความในมาตรา ๗ ข้อ ๒. ยกเลิกและใช้ใหม่ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๒๖
- เพิ่มความในมาตรา ๗ ข้อ ๔. (๘) และ (๙) ตามคำสั่งทหารที่
๑๘๔/๑๐๓๑๘ ถึง ๓๐ ส.ค. ๘๒
- ความในตอนที่ ๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ยกเลิกและใช้ใหม่ตาม
ข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗
- เพิ่มความในมาตรา ๘ ข้อ ๘. (๑) ก. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๔๙๗
- เพิ่มความในมาตรา ๘ ข้อ ๘. (๑) ง. ตามคำสั่งทหารที่ ๙๕/๑๓๗๖๘
ถึง ๖ มิ.ย. ๘๒
- เพิ่มความในมาตรา ๑๐ ข้อ ๒. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗
- เพิ่มความในมาตรา ๑๐ ข้อ ๓. และข้อ ๔. ตามคำสั่งทหารที่ ๖๐/๒๗๖๐
ถึง ๓ มิ.ย. ๘๐
- เพิ่มความในมาตรา ๑๒ ข้อ ๔. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕
- เพิ่มความในมาตรา ๑๓ ข้อ ๑. (๑) ก. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๔๙๗
- เพิ่มความในมาตรา ๑๓ ข้อ ๑. (๑) ข. ตามคำสั่งทหารที่ ๖๐/๒๗๖๐
ถึง ๓ มิ.ย. ๘๐

- เพิ่มความในมาตรา ๑๓ ข้อ ๑. (๑) ง. ตามคำสั่งทหารที่ ๙๕/๓๗๖๘
ลง ๖ มี.ย. ๙๒
- เพิ่มความในมาตรา ๑๓ ข้อ ๑. (๒) ก. ตามคำสั่งทหารที่ ๖๐/๒๗๖๐
ลง ๓ มี.ย. ๙๐
- เพิ่มความในมาตรา ๑๔ ข้อ ๑. (๑) ก. ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๔๙๗
- เพิ่มความในมาตรา ๑๔ ข้อ ๑. (๑) ข. ตามคำสั่งทหารที่ ๖๐/๒๗๖๐
ลง ๓ มี.ย. ๙๐
- เพิ่มความในมาตรา ๑๔ ข้อ ๑. (๑) ง. ตามคำสั่งทหารที่ ๙๕/๓๗๖๘
ลง ๖ มี.ย. ๙๒
- เพิ่มความในมาตรา ๑๕ ข้อ ๑. (๑) ตามข้อบังคับ ฯ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๔๙๗
- เพิ่มความในมาตรา ๑๕ ข้อ ๑. (๒) คำว่า “ องประจำกองยุทธนทหาร ”
ตามคำสั่งทหารที่ ๙๕/๓๗๖๘ ลง ๖ มี.ย. ๙๒
- เพิ่มความในมาตรา ๑๕ ข้อ ๒. ตามคำสั่งทหารที่ ๖๐/๒๗๖๐
ลง ๓ มี.ย. ๙๐
- เพิ่มความในตอนท้ายที่ ๓ ข้อ ๓. ตามคำสั่งทหารที่ ๙๕/๓๗๖๘ ลง ๖ มี.ย. ๙๒

(หมายเลข ๑)

ยศและตำแหน่ง	อาการที่มา	ผู้รับรอง	เป่านกหวีด	ยามใหญ่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารเรือ	มีธงหมายตำแหน่ง	นายทหารทั้งหมด	พันจ่า	เข้าแถวในบังคับ นายทหารสัญญาบัตร
”	ไม่มีธงหมายตำแหน่ง	ผู้บังคับการเรือ ต้นเรือ, นายยาม	”	ไม่มี
รองผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บังคับการกองเรือรบ นายพลเรือทุกชั้น	มีธงหมายยศ, หรือตำแหน่ง	”	จ่า	เข้าแถวในบังคับ นายทหารสัญญาบัตร
”	ไม่มีธงหมายยศ, หรือตำแหน่ง	”	”	ไม่มี
ผู้บังคับหมวดเรือของตน	มีธงหมายตำแหน่ง	”	”	เข้าแถวในบังคับพันจ่า
”	ไม่มีธงหมายตำแหน่ง	ผู้บังคับการ, นายยาม	”	ไม่มี
ผู้บังคับการเรือของตน	มีธงหมายตำแหน่ง	ต้นเรือ, นายยาม	”	เข้าแถวในบังคับจ่า
”	ไม่มีธงหมายตำแหน่ง	นายยาม	”	ไม่มี
ผู้บังคับการเรืออื่นและ นายทหารชั้นนายนาว	มีธงหมายตำแหน่ง	ผู้บังคับการ, นายยาม	”	”
”	ไม่มีธงหมายตำแหน่ง	ผู้บังคับการ, นายยาม	”	”
นายทหารชั้นนายเรือ	—	นายยาม	ไม่มี	”

คำสั่ง

ให้บรรดากรมกองในกระทรวงกลาโหมปฏิบัติตามข้อบังคับทหารว่าด้วย

การเคารพ ^๕ ^{๑๖๕} ^๕
ตงแต่บัดนี้

(ลงนาม) พิบูลสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ศาลาว่าการกลาโหม พระนคร

๑๒ มี.ค. ๒๔

สำเนาถูกต้อง

พล.ท.

(นฤธี เพ็ชรพิพัฒน์)

จก. สม.